

Hazánkbeli Tudósítások.

Az Erdélyi Diétának ezen folyó hónapnak végével vége szabad. — A' Magyar Országí Országos Deputátziok, mellyeket ezen hónapnak 20 dikára el-kezdődnek reménylünk vala, el-halasztattak, és csak Augustusnak közepe tályán fognak el-kezdődni, a' mint a' Budai Levelek vélekednek, mellyekből a' N. Bihar Vármegyei Restauratoról és Intellátioról szoról szóra ezeket írhatjuk:

„ Nagy Várad 8. Jul. — „ A' Ts. Királyi Fejségnek Kamarálsa, Act. Int. Status Consiliariusa, a' F. Erdélyi Ud. Kantzelláriának Prézesse R. Sz. B. béli Gróf Széky Teleky Sámuel Ur Excellentiája, a' T. N. Bihar V. gyei Főispanságba melly nagy készülettel, tilztelettel és közonséges örömmel iktatott legyen-bé, azt ide szoról szóra le írni alig lehet. — Juniusnak 29 dikén késő estve érkezett vala-meg, a' Királyi Biztos G. Brunsvik Josef Ur ő Exjával Debretzenbe. Más-napra kelve mind a' Varmegyebéli főbb Nemesektől, mind a' Városi Tanátstól meg-tilzteltetvén, az egész napot munkában töltötte. Juliusnak 1. napján számos Nemesektől kifirtetvén, N. Várad felé indult, és ebédre Batskay István Fejedeiemnek hajdoni Hazájába, Kiss-Marjába érkezett, a' honnan ebéd után 6 órakor meg-indulván Biharba érkezett, a' honnan ezen Vgye neveztetik — és midőn azon hegy tetejére érkezett volna, melyről N. Várad szemléltetik vala, itt megint a' Nemelségnek más Sergétől vétetek körül, midőn fő Tisztelendő Költsey Kende László Ur-tól köszöntetett volna. Ugyan itt várja vala ezen N. V-gyének nemzeti forma ruhában öltözött, és Kapitányok Mitskei Baranyi Mihály Ur vezérlése alatt 3 Sergekre osztott Nemesi Rendje nyeregben, kik által N. Váradra bé-kifirtetett. Meg érkezésével sok muzika és trombita zengések, valamint a'

gyu lövések között a' nagy Katédrás Templom-
 ba kifirteték, és keresztül mene azon gyözedelmi
 Kárpiton, mellyet a' 'Sidók készitettének vala zöld
 ágból, és arannas ezületes készületekkel fel-ékesi-
 tettenek vala. — A' 'Sidóknak Elöljárójok Deák
 nyelven közöntötték ő Exjokat, a' többi pedig 2
 sorban álván égő vialz gyertyákat tartanak vala ke-
 zekben. Innen, a' minden felől öszve toduált nép-
 nek öröm kiáltozásai között a' Vgye Házához kifir-
 tetett, hol az edgyesült Görög Püspök Urtól a' Stá-
 tusoknak sokasága előtt igen örvendetes szép beszéd-
 del fogadtatván, a' Várgye gyűlése Palotájába ve-
 zettetett. — Következendő napokon, u. m. Julius-
 nak 2. és 3. dikán valamint az *Instellátzióról*, ugy
 a' V-gye széke ujittásáról tanátskoztanak. 4. dik-
 ben a' körül lévő Vgyékből nagy számmal bé-se-
 reglett Nemesség tiszteli vala ő Exját. — 5. dik-
 ben reggeli 9 órakor, a' mi Eleinknek bé-vett ke-
 gyes szokások szerint, elsőbben a' Szent Lélek ke-
 gyelme kérésére a' R. Katholikum Templomba,
 annak utánna a' Reformátumba menének, hol az
 elsőben Fő Tiszt. Kan. *Ehrenfelsi Pál Ur*, a' má-
 fikban pedig az ujjonnan valóztott Superintendens *T.*
Hunyady Ur szolgáltattják vala az Isteni tisztele-
 tet. Mind a' két Templomban jelen vala a' külö-
 böző vallásu Nemesség lle irhatatlan sokasága, sőt
 a' Pef. Templomban még az edgyes. Görög vallású
 Püspök Ur ő Exja is, a' maga tsalhatatlan és val-
 lás vállagatás nélkül való felebaráti szeretetének
 meg-bizonyittásául jelen vala. El végződven az Is-
 teni tisztelet, mind a' 2 Gróf Ur ő Exc. jok, mint
 már előre a' Követek által Hivatalasok, az öszve
 gyült Státusok közé bé-kifirtetének. Itt el olvasta-
 ték leg-előbb is a' Fő-Ispányságról adott F. Királyi
 Végezés; melyre a' F. Királyi Biztos Ur ő Excja
 egy szép Beszédet tartván, a' Fő-Ispány Ur ő Exc.
 ja hasonló szép Beszéddel felele meg; és végre a'
 Státusok képében egy érzékenyítő feleletet monda
 mind ezekre *T. Kazintzi Dénes Ur*. Ezt követte a'
 sokj, muzika zengése, ágyuk dörgése, és az öröm
 kiáltá-

kiáltások. Ezen Ns. V. gyebélieken kívül sok más szomszéd Vármegyebéli Uraságoknak, mind a' 2 N. Váradai Püspök Ur ő Excjoknak, és az Aradi Püspök Urnak is jelen létek díszelti vala ezen pompás Instellátziot. A' Ns. V. gye kívánságára az ő Exja Fia Gr. *Teleki Domokos* Urfi ő Nga is a' N. Vgye Tábla Biraji közé eskedtették. Elvégezödvén e' szerint az *Instellatio Persiai* készületü 3 külömbözö alztalok mellé ülének, és a' Vendégség végével 3 tántzó házokban mulatnak vala, hol Magyar és más nyelven költ Versek osztogattatnak vala. — Juliusnak 6 — és 7. dikén a' Vgye Szék ujittásához kezdének, melyről azt rendelék, hogy minden Tiszt viselők a' *Vox*-nak nagyobb száma után tételsenek, és így — Rendsz. V. Ispánnak téteték Péchujfalusi *Pechy Imre* Ur. Sub V. Ispánná *Belenyödi Beöthy László* Ur. Rend. Notáriusá *Kazintzy Dénes* Ur — Rendszerint való Szolga Birakká pedig következendö Urak vállasztattak: „ A' Váradai kerületben *Szegedy Ferentz*, a' Saát Rétiben *Csanády István*, az Érmellyékiben *Csanády György*, Szalon-taiban *Sánta László*, a' Belényesiben *Lakatos Imre* Urak. Gen. Petceptor *Domokos* Jakab Ur. — Rendsz. való Fiskális *Molnár Sándor* Ur, és így a' több Hivatalak is e' szerint telyesítettének. A' Törvényes Táblának uj Alseksörok választatának, és mindenek egész tsendességgel ménének végbe. — Ma, u. m. 8. dikban Közönséges Vgye gyűlése tartaték az ő Exja Elölülése alatt, hol Felséges Urunknak azon Kegy. vizsgálta-irása is fel olvastaték, melyben parantsoltatik, hogy mind azok, valamelyek a' Prothocolumba egy kiségszabadabb pennával irattattak volna, néhai Fels. II. dik *Josef* Tsászáról, örökre ki-huzattassanak. — Ő Exja Gr. *Teleki Sámuel* Ur tegnap előtt Bétsbe már szerenésesen vizsgálta érkezett.

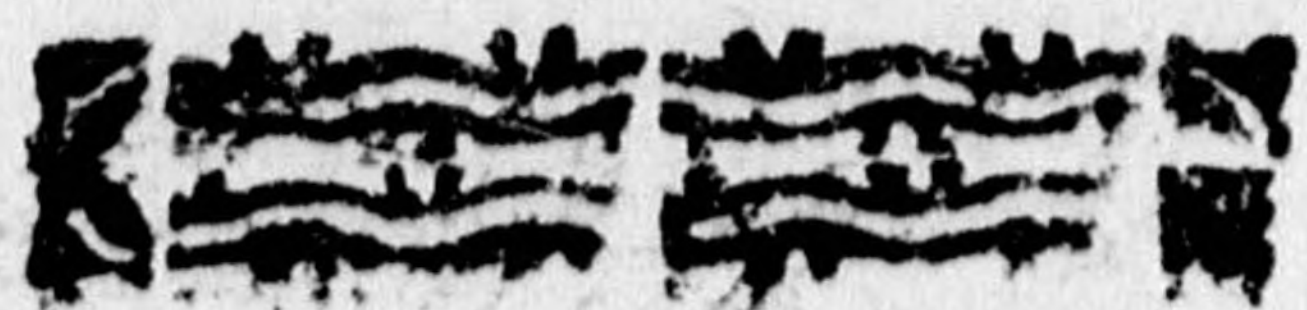
„ Nyitra Vgyének Főispánnya Gróf Forgáts Miklos
 Ur ö Exja ezen Vgyének Közönséges-gyűlésében,
 Máj. 14-dikén, az öszve gyűlt Rendek előtt egy
 olly beszédet tartott Deák nyelven, mely a' Bu-
 dai Deák Ujságban is világ eleibe botsáttatott,
 mely beszéd a' következő Maradék előtt is em-
 lékezetet érdemel. Itt van szóról szóra magyarul:

„ Azon szempillantástól fogva, hogy ezen N.
 Vgye igazgatása reám bízott, tellyes igyekezettel
 azon szorgalmatoskodtam, hogy a' Nemességnek
 minden jussaival bíró Familiáknak hasznokat 's elő-
 meneteleket minden ki-telhető-képpen gyarapithas-
 sam; de mind azok az akadályok, mellyek a' N.
 Vgye előtt tudva vagynak, ezen szándékomat an-
 nyira gátolták, hogyi ezt a' N. Vgye eleibe terjez-
 tenem, és ezen tzelomnak szerentsés el-érhetés-re
 a' Rendektől segittséget kérnem mind eddig nem
 lehetett. — Imé el-érkezett már az a' bődög idő,
 melyben a' sullyosabb gondoktól meg-menekedvén,
 a' Nemesség jussaival bíró Familiáknak boldogittá-
 lókról gondolkozhatunk — és számtalan sok nyo-
 morúlt Nemes Özvegyekre, nemes vérből szármo-
 zott el-hagyott gyámoltalan Arvákra, 's egy által-
 jában a' mindenféle ügyekkel le-nyomott Nemese-
 nek nyögő lokaságára nem tsak mezittelen szána-
 közó szemeket fordithatunk, hanem azokat valóság-
 gos vigasztalással-is fel-támagathatjuk. — Tsak
 alig hihetem, hogy N. Vgyénkben tsak egy olyan
 valaki-is találhatnánk, ki azt által nem látná,
 hogy N. Vgyénkben lakozó 's a' Nemesség jussaival
 bíró Familiáknak boldogittását gyarapítani e' kö-
 vetkező módon szükséges ne volna: „ Hogy a' Kö-
 zönséges-társaságnak hasznára szolgáló Filztviselők,
 's más Nemes Férfiak-is, kik ezen N. Vármegyének
 különös boldogságát munkálódták, érdemek szerint
 jutalmaztassanak-meg. — Hogy a' sok gyermekek-
 kel terheltetett Nemessi jussal élő édes Atyák 's A-
 nyák gyermekeiknek neveltetésekben segittsének.
 — Hogy azok a' Nemessi jussal élő Nevendék if-
 jak,

jak, kiknek a' tanulásra Talentomak vólna, Ide a' Szegénység miatt nem tanulhatnak, közönséges költségen taníttassanak. — Hogy azok a' Nemes ifjak, kik a' Hazabéli Oskolákban tanulásokkal jó reménységet nyújtottanak, hogy tudományokat szélesíthessék, más Nemzetek között magokat pallérozhassák, és tudományokat tapasztalásokkal is öregbíthessék, az arra való szükséges költségekkel segittessenek-fel, és botsáttassanak idegen Országokra. — Hogy a' Nemessi jussal élő özvegyek és árvák minden ki-telhető módon segittessenek. — Hogy a' Nemesség, és minden Keresztény vallásbéli Papság, kik külömb külömb szerentsétlen történetektől, u. m. tüztől, víztől, jég-elsőtől, dögtől, 's több efféléktől nyomattatnak, a' Közönségesből segittessenek-fel.

És hogy végre egy szóval minden Nemes Vármegyénk kebelében nemessi jussal elő Familiák, minden meg-elhető nyomorúságokban valami segittséget nyerjenek, hogy egy szerentsétlen történet által ugy el ne nyomottathassanak, mely szerint soha többé fel-ne kelhessenek.

Nintsen ugyan-is, ugy vélem, ki a' Nemessi jussal előknek állapotját meg-fontalja, edgy is a' mi Gyülekezétünkben, ki én vélem edgyütt ezen szükséges előre való nézésnek hasznát és szükséges voltát által-nem láthatná 's ne érezhetné tiszta szívében, 's annál inkább, mennél bizonyosabb az, hogy ezen szorgalmatosság közönségesen mindenekre, vagy lég alább maradékinkra árad-ki. — Melyre nézve, midön tellyes reménységgel vólnék, hogy nem kevesen találattánának ollyonak, kik velem ezen dologban edgyet értenek, erőls bizodalommal vagyok, hogy a' T. N. Vármegye-is ezen tzelomnak el-éréfére tellyes segittséggel, lenni el-nem mulatja. — Minekutánna ezen tzelomnak el-éréfében a' magam szorofs köteleffégem szerent, nem tsak mint ezen N. Vármegyének különös Tagja, nem tsak mint lakosfa, hanem mint kormányazojá-is, szorgalmatos lettem vólna, e' következendő 's tehetségünkhöz legalkal

alkalmataffabb modját találtam fel, fenn említett zélom elérére: t. i.

1) Hogy ezen N. Vgyében minden nemessi jussal élők, ki ki szabadon és önként, a' mennyit akar, minden erőszak, kényszerítés vagy maga meg-erőltetése nélkül aratás, és nyomtatás (tséplés) idejében ezen zélra adjan a' mit adhat. — 2) Minden kerületben találatni fognak olly Assessor Urak, kik ezen adományt, vagy a' magok Kegyességekből, vagy az e' végre rendeltetett fizetésért bé-gyűjtik. — 3) Ezen Assessor Urak közzül mindenik egy Jegyző könyvet tartsan magának, melybe minden Nemességek, kik az ő Kerületében vagynak neveket fel-fogja jegyezni, melynek szélén négy rubrikák lesznek, t. i. Buzának, Rosznak, árpának és zabnak. Ezen jegyző Könyvével el járja aratás idején a' fel-jegyzett Nemességet, 's minden betsülettel kinek kinek által adván, ki ki azt és annyit fog belé irni, a' mit és a' mennyit maga önként való jó szántából akar. Továbbra bizattatik az ezt követő Assessor böltsellegére az ezel való bánás, ne hogy valaki ezen adakozásból bal következéseket hozzan ki. — 4) Ha valaki a' Földes Urak közzül azonnal ki akarja mérni az adandó Gabonát, ezt egész köszönettel el-kell venni, ha pedig valaki az Urak közzül ennek ki-meretésének határt rendel, ugyan azon ki-rendelt időre vigyáz az Assessor Ur', külömben ezt a' T. Plébános, vagy Prédikátor Uraknál, a' Környülállások szerint mindenkor gondviseles alá lelehet tenni. — 5) Ezen Gabonának tartó és álló helye, a' Helységeknek meg-vizsgálások után, minden Kerületekben meg-fog határoztatni annak modja szerint. — 6) Ezen Gabona minden esztendőnek azon részében bocsátatik áruba, midőn leg dragábban lehet el-adni. Ha az álló helyen el adattathatik ott adattatik el, ha nem másutt; valamint az erre vigyázó Assessor Urak gondoskodása jobbnak fogja tartani. — (a' többi következik.)

Szarvasi Evang. Predikátor T. *Teschedik Sámuel* Urnak hazafiúi érdemeiről emlékeztünk vólt; de nagyobb remekjét adta ezen Urnak érdemes Felesége *Markovitz Therésia* Asszony is a' polgári virtusoknak, hogy sem mint azt el halgathatnánk. Hiv segítő Társa vólt a' meg nevezett Asszonyság kedves Férjének, a' *Szarvasi* Dolgozó - Oskolának fel állításában, 's gyarapításában. A' midön el fogták Férjét rendes hivatalbéli kötelességei, az említett Oskolában való tanítástól; maga állott elő, a' tanítói hivatalnak folytatására. Épületesen oktatta az Iffjúságot a Ló herének plántálásában, a' méhekkal, eper-fákkal, és selyem-bogarakkal való bánásban. Hogy a' selyem-készítésnek egész mesterségét fundamentomosan érthesse, ámbár már 10 Gyermek² Anyja vólt, még is tanulás kedvéért *O Budára* ment, első Leányával együtt a' királyi selyem-készítésnek Fő Intézőjéhez *Mazzukatty Agoston* Urhoz, kinek út-mutatása alatt olly épületet vett a' selyem-szövésben, hogy annakutánna oda haza szerentséssen munkába vette azt, úgy hogy 4 esztendő alatt hét mázsányi selyem materiát készített gyermekeivel 's tselédivel együtt, a' maga termelzéséből. Ugyan ezért, 25 aranyakat nyomó arany érdempénzt is nyert *II. Józseftől*, mellyet *Ns Békes-Vármegye*' All-Ispánnya T. *Angval* Ur adott által nékie, az egész Evang. Gyülekezet előtt a' Templomban; melly alkalmatossággal maga T. *Teschedik* Ur is hasonló érdem-pénzel tiszteltetett meg. — A' múltt hónapnak 26-dikán végezte példás életét *Markovitz Therésia* Asszony.

Temesvár 1. Jul. — Barátom! Melly hó hátton és jég talpokonn nyugodjék némelly közönségekben mái naponn a' türedelem, imhol egy eleven példával világosítom meg előtted. Nállunk egy *Alberti* nevezetű Luteranus Ingressista hofszas sinlődései után Jun. 29-dikén meghalálozván, az ide való *Josef Várossa*-béli T. Pap Ur, mint Eretneket, nem akarja vala egyéb-képpen, hanem tsak minden temetési tisztetség tétel nélkül a' Tzinteremnek külső kerítésébe el-temettetni, vagy inkább el-ásatni.

A' Pap Urnak ezen rendelését a' Gen. Vic. *Köszeghy* Ur-is helybe hagyván, a' szegény Özvegy minden szorgalmatosságai által-is, hogy férje tiszteletesen eltemettetnék, ki nem nyerhette. A' Frantzia nyelv tanító, ki is hasonlóképpen Evangelikus, nagy érdemű és tiszteletű Püspök *Petrovits* Urhoz folyamodván, ki nyere ettől azt, hogy ezen meghült és lelkétől elvált, már magábann sem Lutheránus, sem Görög, sem Pápista tett, az itt lévő Görög vallásuak Tzinteremébe, még pedig illendő tisztelettel, a' nyugodalomra eltemettetnék: sőt nem tsak, hanem azt is egész készséggel ajánlani méltoztatott ezen említett nagy méltóságú Püspök Ur, hogy maga minden rendeléseket megfogna tenni, hogy a' temetéshez illő minden tzerimoniák a' magok módjok Szerint véghez vitessenek: a' mint hogy az itt lévő tiztség-béli Uraságoknak jelenlé-tekben, 2 Papi köntösbe öltözött *Diaconusok*, a' Város Papja, és 2 Assistentek, a' templomnak ajtójában, a' hol a' test levala tétettve, fél óráig imádkozának és éneklének, és az utánn az egész Sereg a' holt testet a' maga helyére el-kisére.

Moldva Országban, *Kimpolugnál* nagy kintsre re találtak egy odvas fában, mellyről minekutánna jelentés tétett volna a' *Románi* Igazgató Tanátsnak; ez által pedig a' *Gallitziai* Fő Kormányshéknek: Máj. 6-dikán költ következő értelmű végzése hirdettetett. ki ő Feiségének, a' *Gallitziai* 's *Bukovinai* minden Lakosok között, hogy a' kinek igaz jussa talál lenni az említett kintshez, jelentheti magát három esztendők' elforgása alatt a' *Lembergi* második Törvényshéknél.

Lemberghől írják, hogy *Janov* nevezetű helység-nél álló tábori vontató lovaink közzül több elhúltott egy nap ötvennél. A' ló frissnek, 's egészségesnek látzik, azonnal elkezd egyszerre mohón enni, darab idő múlva pedig tátogni, 's tsak le-dobban, mintha főbe lőtték volna. Egy katonai Kommisszió

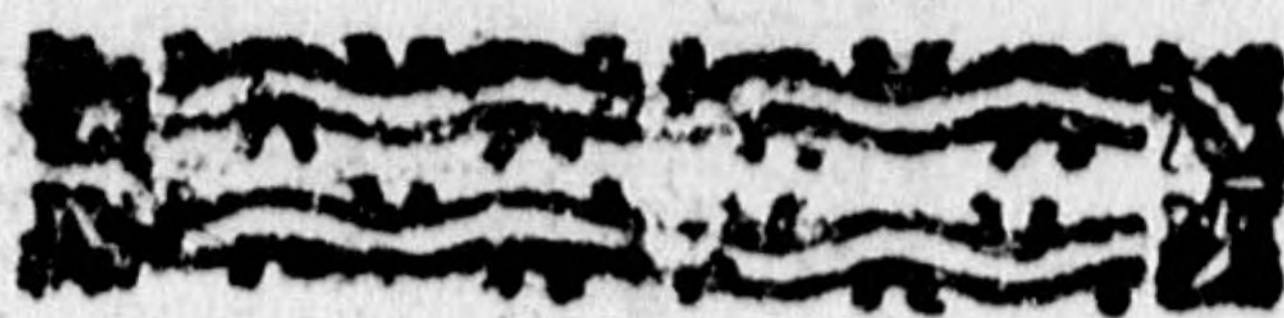
rendeltetett oda *Lemberg*ből, hová az említett hely másfél posta állásnyira vagyon.

A' Vallási Türedelemnek jeles példája. — Melly nagy kegyelsséggel viseltessék *II. Katalin* más választású Alattivalóihoz ki tettezik abból is, hogy az *Ohrenburgi* Tartományban találtató Török Felekezeti szükségére a' *Kóránt* gyönyörűen ki nyomtatatta; Fő Papot (Muftit is) tett nékiek, úgy-mint: *Achum-Muhamed-Dscham Hussemet*, a' kinek elztendei fizetésül 1500 Rublákát rendelt. — *Usó* Városában, pap nevelő Házat is fundált, mellyben a' Török Nevendék Papok (Ulimas) Egyházi hivataljokra rendszeren készittetnek.

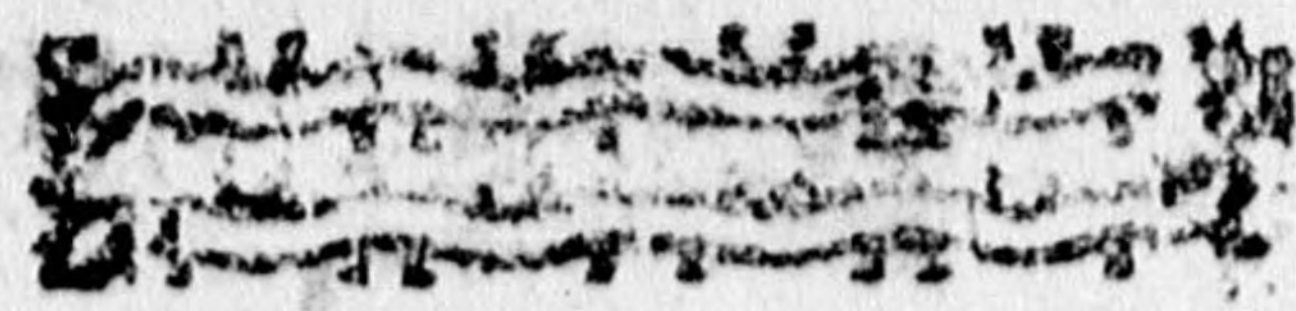
A' bajusznak betses vóltáról. — — Annyira betsültetett a' bajusz, szinte a' XI. dik. Századig a' *Frantziák*nál, hogy azzal kívánták magokat különböztetni minden iga alá vettetett Nemzetektől. Meg-vólt a' bajusznak ezen betsülete mind addig, míg *Vilhelm, Roueni* Érsek fel nem fegyverkezett a' hosszú haj és bajus ellen. Az végeztetett t. i. egy közönséges Papi Zsinatban 1096. elztendőben, hogy a' ki hosszú haját és bajuszt visel, az a' *Keresztény Anyaszentegyház*ból ki-tiltassék, sőt hólta után a' szokott halottakért való könyörgésben se foglaltassék. El-vetette erre nézve *VII Lajos* Király-is a' bajuszsát, de a' mellvért úgy meg-utálta *Hitvесе* a' szép *Aquitániai Eleonora*, hogy azon fogva Férjétől való el-válását kívánta, és meg-is nyerte. El-válván *VII. Lajos* Királytól, férhez ment *Henrikhez*, a' ki ugyan még akkor *Normandiai* Hertzeg vólt; de nem sokára *Angliai* Királya leve. Jegyben adta *Elenora*, a' maga új Férjének *Poitou*, 's *Gouienne* Városait, 's ez szolgáltatott alkalmatosságot ama' nevezetes *Frantzia* Háborúra, melly 360 elztendőig tartott, 's *Frantzia* Országának 3 millió embereibe került.

Frantzia Ország. — Hogy a' Frantzia Birodalom zavaros környüllásainak ki-bonyolódása még távulotska légyen, meg tettik a' Nemzeti-gyüiésben naponként elő forduló dolgoknak következendő sorjaiból. — Jul. 2 dikán külömb-külobb helységekből és magános személlyektől bé-küldetett jelentő Levelek olvastattanak fel, mellyekben ezek, amaz ujj hitnek le-tételét: — *szabadon élni, vagy meghalni* — mutatták bé a' Nemzeti gyüiésnél. Egy aszszony ember 500 Livrákkal kísértette-el a' maga esküvését, jelentvén egyszermind, hogy ő a' bujaságnak félre tétele által olly véggel gazdálkodta-meg ezen summátskáját, hogy hazájának óltalmára álhalson az által elő. — A' Prézes ez utánn egy tudositást olvasott-fel; melly szerint Frantzia Orzágnak partyai felől Anglus hajók szemléltetvén, lehetne tartani, hogy talám Anglus Sergek tzeoznának a' Frantzia szélekre ki-szállani. *Poitou* felől *Siopnál* által ellenbenn 26 vitorlák láttzottanak, ezek közt pedig 4 nagy hajók vóltanak. Ezen hirre fegyveres Sergek rendeltettek a' tenger partok felől való vigyázatra. A' Nemzeti örzök a' *Nántesi* Komendánst egész Familiájával edgyütt sogságra tévén, szorossan örzik. Sz. *Gillesnél* 150 Nemes emberek, 76 meg hiteltetett Papok, és mint egy 400-ig való békételének, magokat egy ágyuval egy Várba vonván, az a' gyanu felöllök, hogy az Anglusoknak ki szállását, vagy más egyéb ellenséges probá-jokat akarják segiteni. Már most ezek ellen a' Nemzeti örzök ki-szállva lévén, könnyen vér-ontásra kerülhet a' dolog közöttök. De más tudositás olvastatván-fel az utánn ugyan ezen helyről, ez azt erőssiti, hogy tsak az ujj Constitutionnak ellenségei terjesztették vólna-el az Anglusokról azt a' hirt, hogy ezek a' Frantzia indulatoknak rettegtetése által más formába kívánnák az Orzágot öltözteni; holott a' dolog éppen ellenkező módonn vólna, mivel az Anglusok még bátrították a' Frantzia népet, annyira hogy tsak hamar 20-ezeren jelennének meg a' a' tengernek partyain, 's ha a' szükség fogja kíván-

ni 300 ezeren fognak ki-állani. Továbbá, hogy minden lárma csak onnan vette légyen eredetét; mivel 400 békételenkedők hajóra ülven, el akartanak szökni az Országból: de ezek-is vissza térítettének. — *Longviból* két irások olvastattanak fel, mellyek azon nagy egyességet adják elő, mely a' Nemzetnek külömb-külobb féle katonái között uralkodik, kik minden erejeket öszve vetvén ezen Várost annyira megerősítették, hogy magát akár melly ellenség ellen meg-óltalmazhattya — Az után ezüst pénzeknek veretése, és a' hadi készületek jó rendben való tartatása határozottatott-meg, és végre *Lámeth Károly* a' Gyűlés Prézelsévé valóztatott. — A' rendkívül való jövedelem *Kassa Tisztyei*-is megjelenven, magokat 30 fegyveres katonáknak fizetésére ajánlották. Az után a' *Chotillon* és *Seauxi* Nemzeti ör-állók jöttek-bé *Florján* nevű Vezérjek alatt a' fellyebb említett ujj hitnek — *szabad lenni, vagy meg halni* — le tételére. Ugyan e' végre jöttek-el az Invalidusok is, és még hátra lévő erejeket utolsó tsep vérekig, hazájoknak és a' *Constitutio*-nak óltalmazására ajánlották. Végezetre megjelentek Párisnak külömb külömb Oskoláiból 8-ezer tanuló, kiknek vezérek egy igen megillető beszédet tartván a' többeknek képekben, az ujj hitnek töllök való el fogadását kérte a' Nemzeti gyűléstől. Mind ezen történeteknek ki menetele pedig nem egyéb, hanem egy képzelhetetlen öröm vala. — A' Nemzeti gyűléstől ki küldetett *Commisáriusok*nak-is, kiket a' Gyűlés a' maga tagjai közzül olly véggel küldött vala *Bésánszonba*, hogy ezek itt a' Nemzeti fegyveres népeket hiteltetnék meg, jelentő Levelekből örömmel tétetődött közönségessé, hogy itt a' Katonák Tisztyeikkel és Komendánsokkal egyetemben tsupa *Enthusiasmussal* esküdtének-meg. — Sok és száma nélkül való hasonló örvendetes jelentő Leveleknek olvasása után, *Fájette* kezdett-el beszélni, jelentvén; hogy két petsétes le-irásai érkeztenek volna ő hozzá *Gen. Bouillé* azon Levelének, melly általa a' Nemzeti gyűléshez vólt irattat-

va. „ Ha a' *Bouillé* tzélya — így szólott tovább *Fájette* — munkába vétetődnek, kétség kívül il-
lendőbb fogni lenni akkor ellene táborba szállanom,
hogy sem most személlýében néki feleletet adnom;
tehát nem ő magaért 's általa való rágalmaztatá-
somért, nem-is érettetek Uraim! kik bennem való
bizodalmatokkal meg tiszteletetek, hanem tsak azo-
kért tselekezem hogy néki-is itt elöttetek felele-
tet adok, kik az ő erősitéseivel által meg-tsalattat-
hatnának. Ő engemet azzal vádol, hogy én az ál-
talatok meg-határozott Monárkhika igazgatás for-
májának ellensége vólnék: Uraim! én ugyan hite-
met ujra nem télszem-le, de szüntelenül készen va-
gyok véremnek ezen Uralkodás formájának óltal-
mazásábann való ki ontására. „ A' Nemzeti gyűlés
Fájettének ezen beszédét olyan tisztelettel vette,
hogy azt a' napi jegyzések rendjébe fel-jegyeztetni
el-végezné.

Jul. 3-dikán kezdődött az ülés a' Pyreneumi
Depártmán nagy sebességgel érkezett hir-adásának
olvasásán; melly szerint a' *Spanyol* Sergek a' Fran-
tzia szélekre által ütven, az itt lévő Polgároknak
semmi fegyverek és készülek nem vólna, hogy ma-
gokat a' Spanyolok ellen óltalmazhatnák. A' *Gé-
rondei Depártmán* is ezt jelentette, hozzá téven, hogy
midőn a' Nemzeti ör állók elé-érkeztenek vólna,
már a' Spanyolok magokat vissza vonták vólt.
Ugyan ezen dologról elé-állott a' *Pirénéumi* Deputá-
tus, és ezt olvasta a' néki innen érkezett tudósítás-
ból, hogy az egész történet tsak valamelly magá-
nos személlýek között támodott veszekedés, és
innen vette eredetét; mivel valami Spanyol fa-vá-
gók által lépven a' határt, a' Frantziáknak erde-
jebenn vágtak fát, melly miatt a' Parasztok kö-
zött verekedésre került a' dolog. 's a' t. — Meg-
léven határozva, hogy semmi pénzt Frantzia Or-
szágból senki ki ne vihessen, egy kérő Levelet nyuj-
tott bé a' Kereskedők Státusza, hogy leg-alább az
idegen pénzeknek ki-vitele engedtetődnek-meg. Vól-
tanak lokan, mint p. o. *Freteau* és *Roussillon*, kik
ezen kérést helyesnek lenni disputáltak: de vólta-
nak

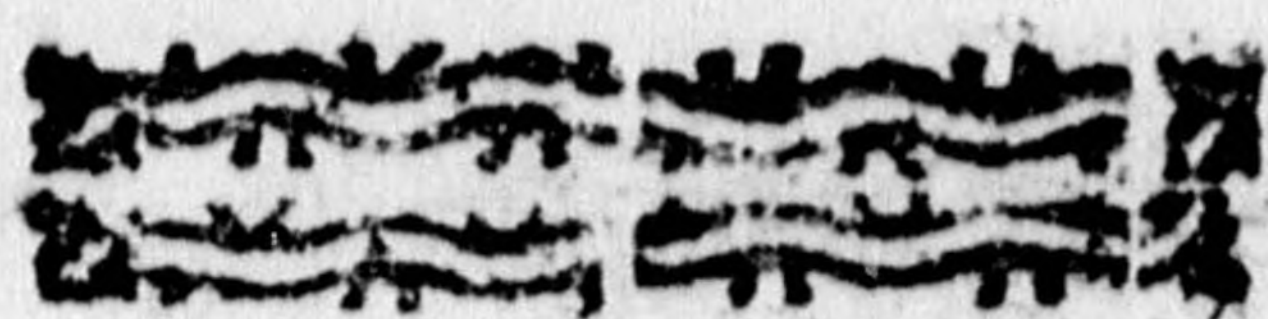
nek ellenben olyanok is, kik azt erősítették, hogy így a' *Luidorokat* és *Tallérokot* a' *Spanyol Piástereknek* neve alatt mind ki-lehetne költöztetni: a' mint hogy közelebbről *Torbochnál* 3 Tonna *Spanyol Piástereknek* állották-el úttyokat, kik *Vormatzia* felé bujdokoltanak. — *Metzből* az a' jelentés érkezett a' *Nemzeti-gyűléshez*, hogy *Bouillé* igen számosan olztatta légyen el a' maga tudósítását, de csak magának és azon *Sergeknek*, mellyekkel fenyegetődik, nagyobb meg-vettetésére: meg-vágnak mindenek győzöttetve az iránt, hogy a' kinek ereje vagyon valaminek véghez vitelére, nem fenyegetődik, hanem hozzá nyul magához a' dologhoz. Az *Esopus Muslitzája*, fullánkjával fenyegette az öszvéreket: *Bouillé* idegen Hatalmaságoknak *Sergeivel* a' *Frantziákat*. — A' *Frantzia Ország* határ széleit óltalmazó fegyveres népnek száma 500 ezerre számláltatott ezen *Gyűlésbenn*, melly alkalmazottsággal meg-határozott az-is, hogy a' *Regementek* hadi lábura állittassanak. — Két *Deputátusok* u. m. *Seran* és *Bonnét* irásban jelentették magokat, hogy az ő értelmek nem engedi nékiek a' *Nemzeti-gyűlésnek* tánátskozásaibann tovább jelen lenni. Némellyek azt erősítették ennek alkalmazottságával, hogy ezen két embereknek jelentése, fok más rendbéli protestátioknak fogna elő postája lenni. — Az utánn fel-olvasta *Freteau*, a' *Spanyol Udvar* *Párisbann* lévő *Követtyének*, *Montmorinhoz* bé-adott azon irását; mellyben ez bizonyossá teszi a' *Nemzetet* az iránt, hogy a' *Pyreneumi Erdők*benn esett történet koránt sem közönséges ellenkezés, hanem az alattomban való és olt gyakran meg-eső tilalmas fa kereskedésből származott magános emberek között elő fordúlt tsetepaté. El-lehetne pedig azt hinni, hogy a' *Spanyol Királynak* a' *Frantzia Nemzet* ellen, mint a' maga *Frigyese* és *Baráttya* ellen valami e' féjét el-követni, természeti és politikai fundamentomaival szemtől-szembenn ellenkező dolog volna. 's a' t. — Ha-fonló panaszos hangal állott ugyan ekkor elő az

Anglus Követ is, így szólván hogy egy hazug hírre *Nantes*-nél két Anglus hajók áristáttván vitorláik ezeknek elvéttenek. A' Nemzeti gyűlés az Anglus követnek panaszára haladék nélkül meghatározta, hogy Commissariusok rendeltetvén, nyomoztattassék ki, mi soka okonn esett legyen ezen hajóknak árestáltatása, és a' hajók tulajdonosainak károk illendő elég-tétel által pótolassék ki. Mivel pedig a' Nemzeti-gyűlés minden Hatalmaságokkal békefényben kíván élni; tehát parantsollya minden felé, minden nevezetű Tanács-székeknek és Tiszt viselőknak, hogy a' Frantziákkal 's különösen az ő ki-kötő helyeikben, kereskedést űző idegenek a' magok szabadságokban mególtalmazzassanak.

A' *Delfin* Kormányozására alkalmasoknak tanáltatott ízemélyeknek száma már 91-re mégyen: az ezek között való váloztás pedig akkorra halasztatott, minek utánna a' Király el-menetelének következése egészen el-válik. Még előbb az arra ki váloztatott személyek a' Constitutiót, ujra ki-dokgozva és rendbe szedve, a' Nemzeti-gyűlésnek elejébe fogják terjeszteni. — Az ujj Constitutiót nem kedvellők már most sokkal jobban üldöztetnek az egész Országban, mint ez előtt, és a' magok indulattyaikat az ilyenek leg alább titkolni kéntelenek. Egy helyen 5 személyek, csak azért, hogy a' Királynak el-menetelén örvendeni láttattanak, igen kínosan ölettenek-meg. E' történt *Brest*-ben egy Tiszten is: *Montpelier*-ben pedig a' Nemzeti ör állók mindeneket, kik Aristokratikusoknak tartattanak, a' Felleg-várba zártanak: a' Párisi tömlötzők-is a' dühöségnek és üldöztetésnek hasonló áidozatra valóival vagynak bé töltve. — *Bellemon*-nak nevezetik az, a' ki *Bnuillé* helyet *Metz*-i Komendánsnak tétettetett.

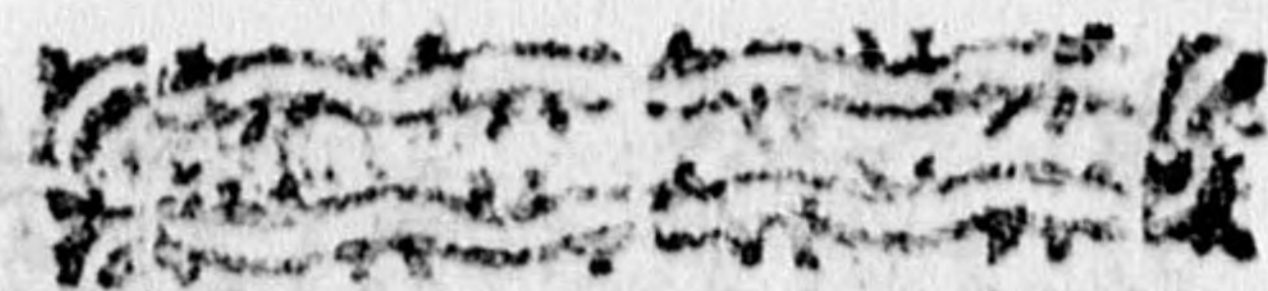
A' többek között közelebbről 2 irások érkeztenek *Mon*-ból a' *Zsévodán* nevű Vadász Regement-hez. Egyik ezek között a' köz-legényeknek szól, a' másik pedig *Schmid* nevezetű Káplárjoknak. Ezekben arra ösztönöztetnek a' köz-katonák az házások.

zajokból el bujdoklott Tisztek által, hogy követnék ezek - is az ő példájokat, 's szolgálnának ne másnak, hanem Királyoknak, mint ők, 's hagynák el az Országot. A' Káplárnak pedig tisztség ígértetik, ha elszökvén az Országból az *Artésiai* Grófnál megjelenéndik, ki az Ország széleihez közel azzal a' Királytól néki adatott teljes hatalommal mutat, hogy minden szökevény Frantziákat rangjokhoz képpelt a' Király szolgálattába befogadjon, A' Vadász katonák ezen hivatalt nem hogy elfogadták volna: hanem még a' nékiek küldetett Levelet is a' Tanátsnak által adták. — Az e' féle hírek és Levelek arra indították a' Királyt: hogy a' folyó hónapnak 7 dikén tulajdon keze irását botsátaná a' Nemzeti-gyűléshez, mellyben mind ezen maga nevében hivogató Leveleket hamisaknak lenni erősíti, és ezen keze irását a' következő szókonn végzi: — „Szükségesnek tartom ezen Leveleknek erősítéseit hamisaknak hirdetni, 's azt is meg ujjíttani: hogy midőn Párist el hagytam, nem másuvá hanem csak *Montmedibe* szándékoztam, hogy innen az előttem szükségesnek tettő nehézségeket a' Nemzeti-gyűlés elejébe terjeszthessem, mellyek a' Törvényeknek beföltetése és folytatása iránt előfordulhatnának. Ezen irásom által nyilvánágoson ki-jelentem, hogy azok, kik tőlem a' fellyebb említett hatalmat vetteknak lenni erősítik, igen alacson módon tsalárdkodnak. „ —

L A J O S.

Utolsó jegyzések. A' F. Király, Királyné, *Re-rentz* fő Hertzeg, és az egész F. Ts. Király Udvar tegnap-előtti dél-utáni 8 órától fogva, igen egészséges és friss állapotban Bétsben vagynak. Vasárnapig nyugszik ő Felsége, ekkor pedig a' közönséges Udv. Isteni tiszteleten megjelenven, annak-utánna a' Tanáts Palotájába *Cercle* léssen, és az ő Felségéhez való közönséges be-menetelre csak a' jövő Kedden fog előbb engedelem adatni. — Elment már ő Felségének azon kegyelmes felelete, mely szerint az Erdélyi *Diétának* meg-engedettett, hogy ezen fol-

lyó hónapnak utolsó napjáig folyhassan az Országgyűlése — és ekkor vége lesz. — A' Prulzszus Királynak Adjutantja Obesier Bisovsverder 4 más Prulzszus Titlerekkel edgyütt jelen vagyon Bétsben, ki az ő Felsege meg-érkezésére várakozott. — Azt belzéli, hogy F Urunk a' Tseh Koronázás után a' Szaklzoniai Udvarf fogná meg látogatni, és a' határ széleken a' Prulzszus Királlyal fogának öfzve jöni. — Tegnap estve érkezék Bétsbe egy Orosz Kurir H. Gallitzinhoz, és az óltától fogva közönséges a' hir, hogy H. Repnin egy alkalmas Muszka Sereggel a' Dunán által menvén, Sylistriándl a' Török Táborra ütött, és 9000 et abból rélz-szerint levágott, rélz-szerint el-fogott. 25 ágyukat és az egész tabori készületei prédául nyerte, és a' Törököt ezen környékről mind elszéleltette volna — meg haljuk minden órán igaz-e vagy nem. — Várjuk Bétsbe a' Koloniai Vállalzó Papi Fejedelmet, kinek számára Schönbrunban már szállás készítettik. — Erdélyben, a' minden elztendőben szokásban lévő Ref. Synodus mar meg esett, hol a' Parók viselésről nagy volt a' vetélkedés, és tsak ugyan jobbnak itélték azt, hogy a' ki el-lehet a' nélkül — az az nem kopasz — ne viselje. Erről a' Synodusról minden órán bővebben.

Hir-adás.

A' Ketskemét Várofsa' mostani, 's még ujjanon építendő Mészárizékei edgyenként is az hozzájuk tartozandó legelő különös mezővel ezen folyó elztendőbenn Aug. 5. dik napján Kotyavetye által a' többet ígérőknek ki-fognak adatatni.

Költ Bétsben Juliusnak 22 dikén 1791.